

Na poplachy při leteckých náletech vzpomínám dodnes

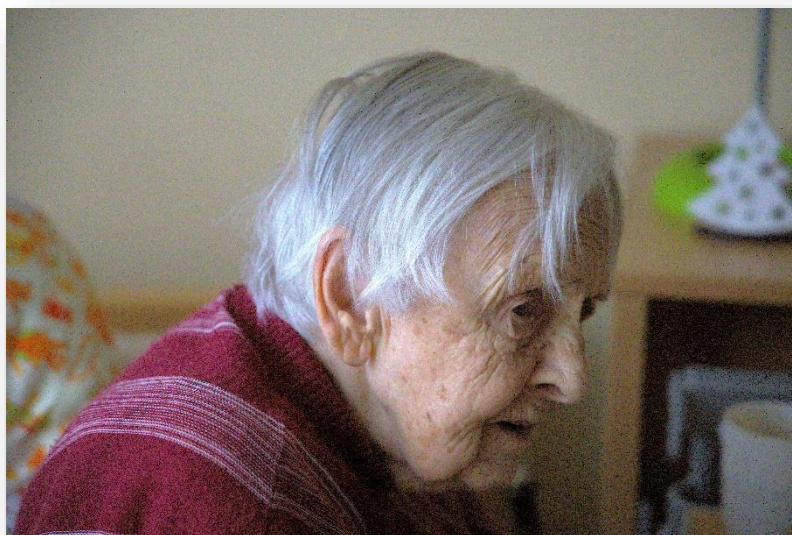
„Mluvte víc nahlas, od pětadevadesátí už trochu hůř slyším,“ hlásí hned po pozdravu paní Milada Koenigová. Sedí na okraji postele, svačí a vyzvídá, proč zrovna s ní chceme dělat rozhovor. Že za pár dnů oslaví rovnou stovku, nepovažuje za pádný důvod. Narodila se 30. ledna 1925 do početné rodiny důstojníka Československé armády a s úsměvem na tváři vzpomíná na krásné dětství v rodné Kroměříži se sourozenci a milujícími rodiči. Z paměti se však opakovaně vynořují i vzpomínky na dospívání v protektorátu. Vřískot sirén upozorňujících na blížící se letecké nálety a úprk do protileteckého krytu se vryly natolik, že se k nim během rozhovoru několikrát vrací.

Prozradte, jak se člověk cítí ve 100 letech? Vypadáte spokojeně a usmíváte se.

Právě 30. ledna mám narozeniny, no tak proč bych se neusmívala? Jsem ráda, že je tu o mě hezky postaráno a nejsem sama.

Vy ale z Kyjova nepocházíte. Kde jste se narodila?

V Kroměříži. Tam jsem strávila dětství a odtud odešla studovat do Brna. Na Kroměříž vzpomínám moc rada a mám tam pochované tatínka i maminku.

A co jste v Brně studovala?

Zdravotní školu a předtím ještě rodinnou školu. Jejím ředitelem byl spisovatel Jindřich Spáčil, to byl velice slušný, respektovaný a k nám moc milý člověk. Jenže za protektorátu přesunovali Němci mnoho mládeže do Německa, a aby mě rodiče uchránili, dali mě právě na zdravotní školu, protože z té školy nikoho do Německa neposílali.

Takže jste pak pracovala ve zdravotnictví?

Ve škole jsem se dobře učila, ale vysoké školy byly zavřené, takže jsem šla pracovat jako zdravotní sestra do brněnské Vojenské nemocnice. To místo mi zařídil tatínek, protože byl důstojníkem Československé armády.

Pracovala jsem jako rehabilitační sestra a pak byla taky vrchní sestrou na interně. Primáře mi dělal generál. Byla jsem tam až do svatby, než manžel dostudoval medicínu.

Tatínek, jako důstojník, to asi neměl v době okupace lehké.

To já ani nevím, rodiče nás chtěli uchránit a doma se o tom nemluvilo. Tatínek byl kapitánem, a jako voják sloužil nejprve v Rakousku. Byl taky na Čorně, což ani nevím, kde je, ale tatínek o tom často mluvil. Bratr se narodil ještě v Rakousku a až později se vrátili do nové republiky, za což byl táta moc rád.

Čím byla maminka?

Byla v domácnosti. V té době to bylo obvyklé, ženy se prostě staraly o děti a domácnost.

Kolik jste měla sourozenců?

Tatínek si vzal maminku už jako vdovec se třemi dětmi, pak jsme se narodili ještě já a sestra. Byl voják, a tak u nás platila přísnost a řád, ale byl to moc hodný člověk a dobrý otec. S maminkou nás vedli k pořádku a slušnosti.

Jaké bylo Vaše dětství v prvorepublikové Kroměříži, ale pak i krušném období německé okupace a protektorátu?

Měla jsem pěkné, veselé a šťastné dětství. Strávila jsem ho se svými sourozenci. Bratr byl výborný kamarád, a protože byl starší, hodně jsem na něj dala. Byl to skvělý člověk. Ukázněný, vedený ke kultuře, hodně nás ostatní ovlivňoval. A bylo u nás veselo.

Tatínek miloval výlety, a tak jsme často chodili po kraji a navštěvovali zajímavá místa. Když zrovna nebyly poplachy, hráli jsme si na prostranství u domu, ale musela jsem být opatrná.

Poplachy? To už mluvíte o leteckých poplaších na konci války?

Hráli jsme si třeba venku a začaly houkat sirény, a to jsme museli všeho nechat a utíkat hned do krytu. V ten moment se na ulici objevili policajti a zaháněli lidi do krytů. Byly označené a my už věděli, kam se schovat. Rodiče nás celou válku ochraňovali a já si nejvíc vzpomínám na věčné nálety a poplachy. Ale byly to vždy jen sirény, nikdy jsem nezažila opravdový nálet.

Pojďme se v čase o kousek posunout. Jak jste se poznala s manželem?

Manžel byl medik, a když byla univerzita zavřená, chodil taky do zdravotní školy, aby s medicínou neztratil kontakt. Tam jsme se seznámili a pak se vzali. Byl lékařem a pak také primářem v nemocnici u svaté Anny.

Kolik Vám bylo, když jste se brali?

No, mladá jsem byla. Něco přes dvacet, možná dvacet pět. A pak se nám narodily děti. Nejprve dcera a pak syn, ten je taky lékařem. Bydlí v Kyjově a často sem za mnou chodí. Přiženil se sem do doktorské rodiny Neničkových.

Kolik máte vnoučat a pravnoučat?

Čtyři vnoučata a sedm pravnoučat. Mám tu jejich fotografie.

Jak jste se do Kyjova dostala Vy?

Vzal si mě k sobě syn. Má ordinaci ve Veselí nad Moravou a snacha je primářkou v kyjovské nemocnici.

Měla jste v životě nějaké období, kdy vám bylo opravdu smutno nebo úzko?

Válka! To jsem byla mladá a na poplachy při leteckých náletech vzpomínám dodnes.

A kdy jste byla nejšťastnější? Kdy jste měla největší radost ze života?

Já jsem byla šťastná skoro pořád. Měla jsem šťastný život, kultivovaného manžela a byla velice spokojená.

Ještě mi řekněte, jak Vám ve sto letech chutná, co si ráda dáte?

Byla jsem zvyklá doma ukázněně jíst a nevybírat si. To byla tatínkova škola. Maminka byla v domácnosti a vařila podle toho, jak jsme si kolikrát přáli. Vařila výborně a mě nenapadlo o tom ani moc uvažovat. Takže jím všechno a dnes už chutě stejně necítím.

Dobře, ale na čem byste si nejraději smlsla? Co máte nejradši?

Mám hodně ráda ovoce, jakékoliv...teda, pokud se dobře kouše, protože jsem tu už ztratila dva špičáky. To ten zatracený chleba a ty tvrdé kůrky, jinak tady ale vaří moc dobře.

Máte, nebo měla jste, nějakého koníčka nebo zábavu mimo práci?

S manželem jsme hodně navštěvovali nejrůznější kulturní události a chodili do divadla. A taky jsem v mládí chodila cvičit do Sokola a měla tam kamarádky, se kterými jsme se scházeli.

Teď mě baví luštění křížovek, mám jich tu fůru. Když zrovna nespím, a tady toho naspím hodně, nebo nepřijde nějaká návštěva, tak luštím. Zrovna teď mám rozluštěnou pyramidu.

Děkuji za rozhovor a přeji hodně zdraví a elánu do dalších let.

Pavel Růžička